

Lezárul a 21 ország 39 partnerének - köztük az OKFŐ - közreműködésével megvalósuló JA ImpleMENTAL, a mentális egészség területén bevált jó gyakorlatok átvételét segítő közös fellépés

2024. szeptember 17-19. között a közös fellépés vezető partnere, a görög Nemzeti Közegészségügyi Szervezet (NPHO) szervezésében 150 fő helyszíni, és több mint 100 online követő részvételével Athénban került megrendezésre a JA ImpleMENTAL zárókonferenciája.

Az EU harmadik egészségügyi programja (3rd EU Health Programme) keretében társfinanszírozott és az Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynöksége (HaDEA) által irányított projektben 18 uniós országból, 2 EGT-országból és 1 tagjelölt országból összesen 39 projekt partner vett részt, a közös fellépés teljes költségvetése 6,7 millió euró volt.

A JA ImpleMENTAL három éves megvalósítása során két bevált legjobb gyakorlat **„A Mentális Egészségügy Reform Belgiumban”** és **Az öngyilkosság megelőzése Ausztriában „SUPRA”** átvételét segítette, amelyeket a konzorciumban részt vevő országok adaptáltak, így összesen 25 pilot projektet dolgoztak ki és hajtottak végre mintegy 20 országban. A projekt keretében 14 új, vagy megújított öngyilkosság-megelőzési terv készült, és 11 országban pilot jelleggel változtatásokat hajtottak végre közösségi-alapú mentális egészségügyi szolgáltatások kialakításával. A közreműködő partnerországok felülvizsgálták információs rendszereiket, mozgósították közösségi erőforrásaikat és fokozták a felhasználók bevonását a szolgáltatások fejlesztésébe és igénybevételére.

A záróesemény programja, valamint a közös fellépésben közreműködő országok nemzeti szinten és pilot projektekben megvalósult tevékenységeit részletesen bemutató poszterek (amelyeket a konferencián is kiállításra kerültek) már elérhetőek a JA ImpleMENTAL honlapján: <https://ja-implemental.eu/participating-countries-great-achievements/>

Marina Zanchi, a HaDEA igazgatója, videó üzenetben köszöntötte a zárókonferencia résztvevőit, amelyben kiemelte: „A JA ImpleMENTAL világosan megmutatta számunkra az érdekelt felek bevonásának fontosságát, mivel a mentális egészségügyi beavatkozásoknak a betegek igényeihez való átalakítása csak ezáltal valósulhat meg. A fellépés rávilágított a közösségi alapú megközelítés, a megélt tapasztalatokkal rendelkező társaktól való tanulás és kapacitásépítés jelentőségére a mentális egészségügyi ellátásokban. Ebben a tekintetben, úgy vélem, hogy konzorciumi tagok mindannyian nagyon jó munkát végeztek” - zárta mondandóját Zanchi asszony. A teljes videó üzenet megtekinthető az alábbi linken: <https://ja-implemental.eu/marina-zanchi-director-of-the-health-and-digital-executive-agency-hadea-welcome-speech/>

Stefan Schreck, az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság (DG SANTE) érdekeltekkel való kapcsolatokért felelős tanácsadója, online üdvözölte a résztvevőket és köszöntőjében elismerően szólt a közös fellépés erőfeszítéseiről.

A konferencia első napját **Eirini Agapidaki**, a mentális egészségügy területét felügyelő egészségügyi miniszter-helyettes személyes részvételével tisztelte meg. Köszöntőbeszédében az ImpleMENTAL európai közös fellépést az európai együttműködés kiváló példájaként méltatta, amelynek célja a nemzeti egészségügyi rendszerek megerősítését szolgálta a mentális egészséggel kapcsolatos kérdésekben. *„Az ImpleMENTAL tevékenységével olyan innovatív gyakorlatok végrehajtásához járult hozzá, mint az öngyilkosság megelőzése és a mentális egészségügyi szolgáltatások reformja. Megtiszteltetést jelentett hazánk számára, hogy a görög Nemzeti Közegészségügyi Szervezet (NPHO) közreműködése révén vezető koordinációs szerepet vállalhattunk a közös fellépésben, ezzel is támogatva a tagállamok érdemi elkötelezettségét és a páneurópai szervezetekkel való együttműködését”* – fejtette ki Agapidaki asszony.

Christos Hadjichristodoulou professzor, az NPHO elnöke köszöntőjében a közös fellépés befejezéséhez közeledve a tudományos eredmények és a projektben kiépített szakmai hálózatok ígéretes együttműködését emelte ki, amelyek révén az ImpleMENTAL a mentális egészségügy európai reformjának egyik mérföldkőjévé válhatott. *„Különösen büszke vagyok arra, hogy az NPHO átfogó koordinációs munkájával kulcsszerepet játszott a fellépés megvalósításában”*- hangsúlyozta.

Dimitrios Vartzopoulos a Görög Köztársaság egészségügyi miniszterhelyettese írásos üzenetében a nemrégiben bevezetett és mérföldkőnek számító görög törvény jelentőségét emelte ki, amely a mentális egészségügyi és addiktológiai szolgáltatások széttagothságának régóta fennálló problémáját kezeli Görögországban: *„Az új törvény lehetővé teszi, hogy az állampolgárok számára a szükséges mentálhigiénés szolgáltatásokat közvetlenül ott biztosítsuk, ahol a betegek élnek, és így mindenki azonnal hozzáférhet a minőségi mentális egészségügyi ellátásokhoz, miközben a megelőzés és a mentális egészséget népszerűsítő programok révén a megbélyegzés ellen is küzdünk”* - írta a miniszterhelyettes.

Natasha Azzopardi Muscat, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Európai Regionális Irodája Tagországi Egészségügyi-Politikáért és Rendszerekért felelős részlegének igazgatója videó üzenetet küldött a zárókonferencia alkalmából, amely az alábbi linken elérhető: <https://ja-implemental.eu/dr-natasha-azzopardi-muscat-who-europe-welcome-speech/>

„Közös jövőképünk volt, és egy erős hálózatot hoztunk létre, hogy jobb ellátást és életminőséget biztosítsunk a mentális egészségügyi kihívásokkal küzdő emberek számára” – szögezte le **Vasileia Konte**, az NPHO görögországi szolgáltatási igazgatóságának vezetője, a JA ImpleMENTAL koordinátora, aki összegezte a megvalósítást és az elért eredményeket. Ms. Konte kiemelte a

különböző, az érdekeltek fórumát alkotó európai kulcsszervezetek (például az EUCOMS, az EUFAMI, az Euro Healthnet, a GAMIAN-Europe, az IASP, az MHE, az EAAD-Best, az EUPHA mentálhigiénés közegészségügyi szekció, az ENUSP és az EPA), a nemzetközi szervezetek (WHO Europe és OECD), valamint a közös fellépés Tagállami Szakpolitikai Bizottságának (MSPC) tagjaival kiépített együttműködést, továbbá a WHO olyan képzésekkel és közös rendezvényekkel történő támogatását, mint a Vilnius-ban lezajlott, a gyógyuláshoz és az egészséghez való emberi jogok, valamint a jogképesség és a döntési jogokról (Quality Rights) szóló konferencia, illetve a mentális egészségügyi szolgáltatások átalakításáról és a JA ImpleMENTAL és a páneurópai mentális egészségügyi koalíció közötti szinergiák megteremtéséről szervezett workshopok. *„A fenti képzések és rendezvények eredményeképpen erős hálózat alakult ki, megvalósult a tapasztalatcsere és a tudásmegosztás, amely előmozdította a szükséges változtatásokon alapuló, újonnan megfogalmazott nemzeti mentálhigiénés politikai stratégiák kidolgozását és elfogadását”* - fejezte be Konte asszony.

A JA ImpleMENTAL tevékenységi körébe tartoztak a mentális egészséget előtérbe helyező képzési és kapacitásépítési erőfeszítések is. Ezek legfőbb célja a mentális egészségügy és a kapcsolódó szolgáltatások minőségének javítása volt. A képzések eredményeként mintegy 1000 fő vett részt 9, a SUPRA legjobb gyakorlatáról szóló képzésen, köztük számos résztvevő az ImpleMENTAL hálózatán kívülről érkezett.

A belga legjobb gyakorlatról 16 workshop és konferencia keretében több mint 600 mentálhigiénés szakember részesült képzésben, ami jelentősen hozzájárult a mentális egészségügyi dolgozók ismereteinek bővítéséhez és a szolgáltatásnyújtás kultúrájának megváltoztatásához. Így a jövőben a felépülés-orientált, emberi jogi alapú megközelítés irányába mozdulhat el a mentális ellátás, megtörve a mentális egészséget általában körülvevő megfélemlítést és megkülönböztetést.

A zárókonferencia egyedülálló lehetőséget biztosított a JA ImpleMENTAL tevékenységeinek és hatásainak összegzésére, az elért eredmények kiértékelésére és a kidolgozott, PDSA-ciklusokon (Plan-Do-Study-Act) alapuló fenntarthatósági cselekvési tervek bemutatására, kiemelve, hogy ezek miként illeszkednek a nemzeti mentális egészségügyi stratégiákhoz.

A JA ImpleMENTAL fellépésben az **Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ)** a holland Trimbos Institute társvezetővel közösen a fenntarthatóságért és átvételért felelős munkacsoport vezetését látta el, továbbá a horvát Közegészségügyi Intézet (HZJZ) által vezetett kommunikációért és disszeminációért felelős munkacsoportban társvezetőként közreműködött.

Az OKFŐ delegációját dr. Bulyovszky Bernadett projektmenedzser, Grayné Kárpáti Éva kommunikációs szakértő, dr. Gelencsér Dóra projektkoordinátor, dr. Wernigg Róbert főosztályvezető, Pál Brigitta és Bakóné Nagy Natália pénzügyi vezetők képviselték az eseményen. A közös fellépésben kapcsolt szervezetként közreműködő Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központ képviselőjében dr. Cserhádi Zoltán, míg a képzésben és a pilot projektek végrehajtásában közreműködő Debreceni Egyetem Népegészségügyi Karától dr. Bányai-Márton Gábor mutatta be az elvégzett tevékenységeket.

A résztvevők megvitatták a megvalósítás utáni szakaszt, szem előtt tartva a monitoring, nyomon követési és értékelési szempontokat is. Különös hangsúlyt kaptak az országspecifikus fenntarthatósági tervek, amelyek a hosszú távú siker és stabilitás biztosítása érdekében útmutatóként szolgálnak. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a tagállami pilot projektek kiemelt jelentőséggel bírnak az ImpleMENTAL keretében elindult munka jövőbeli, nemzeti szintű folytatásához.

A JA ImpleMENTAL programról:

A projektben 21 EU/EGT-ország illetékes hatóságainak 39 szervezete működik közre. A közös fellépés támogatja őket abban, hogy helyi mentálhigiénés hálózatokat hozzanak létre, és így erősítsék a prevenciók ellátási szolgáltatások közösségi alapú, ágazatokon átívelő nyújtását a fenntartható és minőségi ellátáshoz történő hozzáférés javítása érdekében.

A JA ImpleMENTAL az EU közegészségügyi legjobb gyakorlatok portáljának gyűjteményéből kiválasztásra került két bevált gyakorlat átadására és végrehajtására összpontosít:

(1) **„A Mentális Egészségügy Reform Belgiumban”**, mint legjobb gyakorlat az intézménytelenítés elvén alapul és elsődlegesen az intézményi ellátásról a közösségi alapú ellátásra való áttérést célozza, hogy javítsa a mentális betegségek kezelésében elérhető eredményeket, hozzájáruljon az életminőség növeléséhez, valamint elkerülje a szükségtelen kórházi felvételeket.

(2) **Az öngyilkosság megelőzése Ausztriában „SUPRA”** egy többszintű öngyilkosság-megelőzési stratégia, amely integrálja az egyetemes, a szelektív és a javallott megelőzési beavatkozásokat és ezeket a helyi végrehajtási kontextusra, valamint a meglévő erőforrásokra és kezdeményezésekre alapozva építi fel. A JA ImpleMENTAL tevékenységei erőteljesen támogatják a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló új Európai Bizottsági közleményt, amelynek célja, hogy a mentális egészséget a testi egészséggel egyenrangúvá tegye, és a mentális egészséggel kapcsolatos kérdések ágazatközi megközelítését biztosítsa.

További információk a JA ImpleMENTAL projektről: <https://ja-imental.eu/> OKFO-Implemental

A JA ImpleMENTAL közös fellépés az Európai Unió finanszírozásával valósul meg. A cikkben kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökség (HADEA) véleményét. Így ezekért sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem tehető felelőssé.